

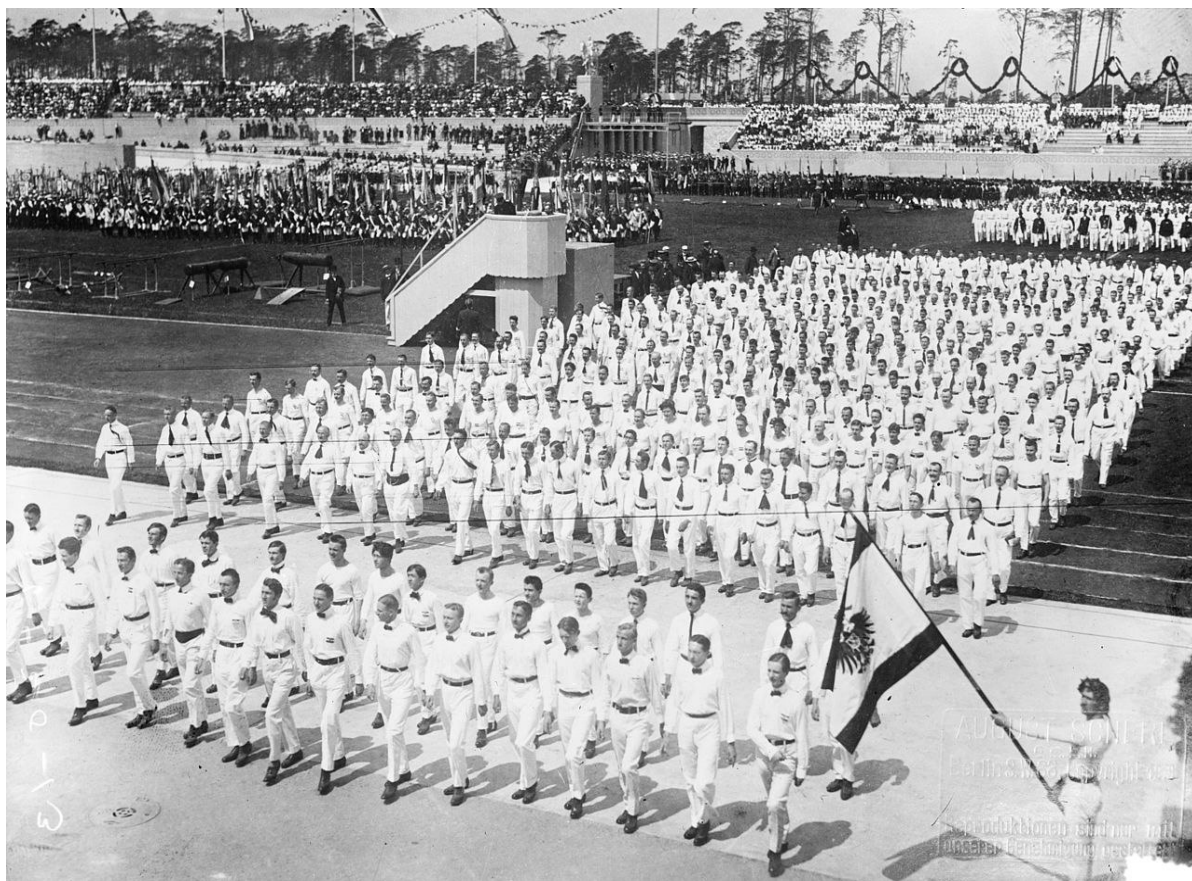
Olimpiai játékok: peches japánok

Igenszak úgy tűnik, hogy a derék japánokat valamiféle átok sújtja, ha olimpiai játékok megrendezéséről van szó. Mint közismert a koronavírus járvány világméretűvé válása miatt az idei nyárra tervezett tokiói olimpiai játékokat 2021-re halasztotta el a Nemzetközi Olimpiai Bizottság. S bizony erre még nem volt példa a modernkori ötkarikás események 1896 óta íródó történetében!

Olyan viszont, hogy olimpia elmaradjon több alkalommal is volt. 1916-ban az első, míg 1940-ben és 1944-ben a második világháború szólt közbe. Utóbbi esetben mind a nyári, mind a téli játékok elmaradtak. Ebből kétszer is Japán volt az érintett, akárcsak a mostani halasztásnál. Nézzük, hogy mi és hogyan is történt!

1916. Berlin

Berlint még 1912-ben jelölték meg hivatalosan a VI. újkori olimpiai játékok helyszínének; igaz, a német főváros az első körben nem óhajtott pályázni. Ám 1911-ben – miután kiderült, hogy Cleveland, Alexandria és Budapest is versenybe száll – sürgősséggel nyújtotta be igényét a rendezés jogára. Mivel pályázatát a modernkori olimpiai játékok megálmodója, Pierre de Coubertin báró is támogatta, nem is volt kérdés, hogy 1916-ban a német fővárosban találkozzanak a sportolók.

A berlini olimpiai stadion avatója 1913-ban

Berlin nagyon készült az olimpiára, sorra épültek a sportlétesítmények. 1913. június 8-án felavatták a berlini Grünwald-stadiont, amely az olimpia központi létesítménye lett volna. A II. Vilmos császár jelenlétében tartott avatón több, mint 60 ezer sportoló és néző vett részt. A stadion tervezője a kor legmodernebb, londoni stadionjának mintájára készítette el tervét, számos újítással egészítve ki azt. Középen gyep pályát, körülötte az atlétika számára a salakpályát. A főtribün előtt a futópályát 20 méteresre szélesítették, így a rövidtávú atlétika versenyeket a középtáv futással párhuzamosan lehetett lebonyolítani.

A főtribünnel szemben épült a 100 méter hosszú úszómedence. A stadion mindkét oldalán antikizáló oszlopcsarnokok épültek, öltözőkkel, mosdókkal és raktárokkal. A tervek szerint a berlini játékokon mutatták volna be először az olimpia új szimbólumát, az öt karikát.

A történelem azonban közbeszólt, hiszen 1914-ben kitört az első világháború. A sportolók nagyobb része a frontokon harcolt, nagynevű versenyzők sora esett el ott. A háború kitörése után a németellenes országok kérték Németország kizárását a NOB-ból, illetve az 1916-os játékok rendezési jogának megvonását. Coubertin mindvégig kitartott Berlin mellett, mondva, az olimpia eszméje független a politika döntéseitől és a háború előtti békés állapotokat tükrözi. Az olimpia megrendezési jogát nem lehet ily módon megváltoztatni, így az esemény így került be a sporttörténetbe: „VI. Olimpiai Játékok, Berlin, 1916. A háború miatt elmaradt.”

1940. Tokió

Az 1940. évi, XII. nyári olimpiai játékokra eredetileg Tokióban, 1940. szeptember 21-től október 6-ig került volna sor. Ez lett volna az első ázsiai olimpia. A rendezés jogáért nagy küzdelem zajlott. A japánok biztosra akartak menni, ezért nem, csak Nemzetközi Olimpiai Bizottságot próbáltak meggyőzni, hanem igyekeztek különféle diplomáciai csatornákon is nyomást gyakorolni a döntéshozókra. Jellemző, hogy a játékok helyszínéről nem is az eredeti terveknek megfelelően az 1935. évi NOB ülésén döntöttek, hanem, csak az 1936-ban Berlinben tartott ülésen. A japánok Tokióban tett látogatása során először meggyőzték a kezdetben velük szemben kritikus NOB elnököt Henri de Baillet-Latourt. Második lépésként rábírták – éppen a diplomáciai csatornákon keresztül – Rómát és Londont, hogy vonják vissza kandidálásukat. (Róma esetében a két japán NOB-tag Soesima és Sugimura 1935-ben személyesen is találkoztak Mussolinivel). Így egyetlen riválisként Helsinki maradt, amelyet a szavazáson le is győztek. Igen ám, csak hogy 1937. július 7-én kitört a második japán-kínai háború, amely a szigetország kormányát megszorító intézkedések megtételére kényszerítette. Ezek közé tartozott az olimpiai játékok megrendezésének estleges lemondása is. Hosszú belső viták után végül is 1938. július 14-én a japán kormány megvonta támogatást a szervező bizottságtól.

Ezek után – két nappal rá – tájékoztatták a NOB-ot is a döntésről, amely ezek után Helsinkit kérte fel a rendezésre. Más kérdés, hogy a világháború eszkalálódása miatt nem csak az első ázsiai, hanem a finnországi olimpia is elmaradt.

1940. Szapporó

Hogy a történet még érdekesebb legyen, a japánok mindjárt két olimpia megrendezését bukták el. Az történt ugyanis, hogy 1940-ben, az V. téli olimpiai játékokra szintén a Felkelő Nap országában, nevezetesen Szapporóban került volna sor. A fenti okok miatt azonban a február 3-12-re tervezett eseményt szintén lemondták. 1938. szeptember 3-án a NOB az 1940-es téli játékokat átadta St. Moritznak. A Svájci Szervező Bizottság és a NOB között azonban viták merültek fel, így St. Moritz megbízatását 1939. június 9-én visszavonták, így a jog átszállt Garmisch-Partenkirchenre. A második világháború azonban eldöntötte a dilemmát: a három hónappal később elkezdődő háború miatt a játékokat törölték.

1944. London és Cortina d'Ampezzo

Négy évvel korábban még nem sejtették, hogy a II. világháború miatt tizenkét éves szünet lesz az olimpiák sorában. Az elmaradt 1944-es, XIII. nyári olimpia, melynek rendezésére a Nemzetközi Olimpiai Bizottság nyolc város közül – szavazással – Londont választotta ki, csak sorszámot kapott. Ám a brit főváros hamar vigasztalódhatott, miután négy évvel később, 1948-ban a NOB a rendezési jogot szavazás nélkül Londonnak ítélte. Az 1944-es téli játékok a Dolomitokban lévő kistelepülésen, Cortina d'Ampezzóban lettek volna, de szintén elmaradtak. Az olasz kisváros 1956-ban fogadta ötkarikás havas-jeges játékokon a világ legjobbjait, 2026-ban pedig Milanóval együtt közösen rendez olimpiát.

1964. Tokió és 1972. Szapporó

Az elmaradt 1940. évi olimpia után 24 évvel mégiscsak Ázsiába ért az olimpia láng. A japán főváros 1964. október 10-24. között rendezhette a XVIII. nyári olimpiai játékokat. A versenyeken 93 nemzet 5151 sportolója vett részt. A lebonyolítást biztosító létesítmények a legkorszerűbb módon épültek, a modern technikai eszközök pedig ámulatba ejtették a sportvilágot. 8 évvel később a másik, korábban hoppon maradt város is vigasztalódott. 1972. február 3-13 között Szapporóban 35 nemzet 1006 sportolója 10 sportágban méretette meg magát a jeges-havas játékokon. Érdekesség, hogy Magyarország mindössze egy sportolóval, Almássy Zsuzsa műkorcsolyázóval képviseltette magát, aki amúgy a dicséretes 5. helyen végzett.

Prológ

Mint most már ismert, az elhalasztott játékokat 2021. július 23 – augusztus 8 között fogják megrendezni. Reményeink szerint az egészségét visszanyerő emberiség nagy játéka sport győzelme is lesz, sok-sok magyar sikerrel!

Horváth Vilmos